

TIEDOTUSKIRJE HUOLTAJILLE VERSO-TOIMINNASTA

Koulumme on kouluttautunut Verso- eli vertaissovittelutoimintaan ja käynnistämme toiminnan ensi viikon maanantaista alkaen. Sovittelutoiminta ei poista muita puuttumisen keinoja, vaan on yksi työkalu ristiriitalanteiden käsittelyyn ja mahdollistaa puuttumisen varhaisessa vaiheessa. Sovittelu on vapaaehtoinen molemmille osapuolille. Edelleenkin meillä on käytössä normaalit kurinpitotoimet vakaviin rikkeisiin, kuten kasvatuskeskustelut, jälki-istunnot tai koulupäivän päättäminen. Vertaissovittelulla pyritään yhteisymmärryksen löytämiseen ilman rangaistusta. Ristiriitalanteen osapuolet tekevät sovittelussa sopimuksen, jota seurataan vertaissovittelijoiden toimesta. Me koulun aikuiset näemme konfliktitilanteet mahdollisuutena opettaa vuorovaikutustaitoja lapsille ja siksi haluamme yhdessä sitoutua vertaissovitteluun.

Sovittelu pohjaa restoratiiviseen lähestymistapaan, jossa on kyse ihmissuhteet, tunteet ja tarpeet huomioon ottavasta konfliktien hallintamenettelystä. Tarkoituksena on käsitellä mielipahaa aiheuttanutta tilannetta riidan osapuolia voimaannuttavalla tavalla, mikä tuottaa vastuunottoa ja yhteisöllisyyden vahvistumista. Restoratiivinen lähestymistapa korostaa kohtaamiseen, keskusteluun ja yhteistyöhön perustuvaa myönteistä prosessia, jossa pyritään osapuolten välisen ymmärryksen lisääntymiseen. Osapuolia kunnioitetaan oman konfliktinsa asiantuntijoina ja keskeisenä ajatuksena on tapahtuneen teon palauttaminen asianosaisille siten, että he voivat itse olla aktiivisia osallisia asiansa ratkaisussa. Toiminnan tavoitteena on eheyttää rikkoutuneet ihmissuhteet ja sopia, miten jatkossa toimitaan niin, että konflikti ei toistu. Samalla tulee harjoiteltua elämän kannalta tärkeitä vuorovaikutus- ja keskustelutaitoja. Sovittelu on rauhanomainen tapa ratkaista ristiriitoja ja käytössä laajalti myös muilla yhteiskunnan osa-alueilla.

Verso eli vertaissovittelu on selkeä toimintamalli, jonka avulla sovittelijoiksi koulutetut oppilaat auttavat riidan osapuolia itse löytämään ratkaisun ristiriitaansa. Vertaissovittelijat ohjaavat keskustelua, jossa osapuolet saavat kertoa oman näkemyksensä tapahtuneesta, kuvata tuntemuksiaan ja pohtia molemmille sopivia ratkaisuvaihtoehtoja. Mallia noudattamalla riidan osapuolet etenevät niin halutessaan kirjalliseen sopimukseen, jonka toteutumista seurataan. Mikäli osapuolet eivät löydä molemmille sopivaa ratkaisua, asian käsittely siirtyy koulun aikuisten vastuulle.

Sovittelutoiminta tukee muita koulussa olemassa olevia puuttumisen menetelmiä ja antaa hyvän työvälineen eritasoisten konfliktien lapsiystävällisen ja varhaisen käsittelyn toteuttamiseen. Tavoitteena on puuttua mahdollisimman varhain mieltä pahoittavaan toimintaan ja ehkäistä isompien konfliktien syntymistä. Sovittelutoimintaa ohjaa aina henkilökunnan jäsenistä koulutettu tiimi, joka arvioi kunkin tilanteen soveltuvuuden vertaissovitteluun ja vastaa siitä, että koko sovittelun prosessi käydään läpi. Mikäli sovittelussa ei saada aikaan sovintoa tai sovituista asioista ei seuranta-aikana pidetä kiinni, koulun aikuiset vastaavat tarvittavista jatkomeneteltyistä. Mikäli tilanne on sovittu ja korjaantunut, käydyistä sovitteluista ei välttämättä tiedoteta huoltajia, sillä vertaissovittelussa sovitellaan lasten keskenään ratkaistavissa olevia riitatilanteita. Koulun sovittelutoiminta ei vähennä kodin ja koulun yhteistyötä.

Päiväkodissa tai koulussa jo varhain opittu sovittelun taito vähentää tutkitusti häiriökäyttäytymistä ja mallintaa myönteistä sosiaalista konfliktinhallintaa myös myöhemmässä elämässä. Perusteet sovittelutoiminnalle oppilaitoksissa löytyvät muun muassa perusopetuksen opetussuunnitelmasta. Lapsen vahva toimijuus omien riitatilanteiden käsittelyssä ja ratkaisussa on lasten oikeuksien sopimuksen mukaista.

Miten oppilaat näkevät Verson?

- *”On opittu käsittelemään riitatilanteita ja soveltamaan näitä taitoja arkeen.”*
- *”Versossa oppii käytöstapoja, itsehillintää, yhteistyökykyä. Samalla oppii virheistään.”*
- *”Versossa voi oppia tasavertaisuutta, yhteenkuuluvuutta, anteeksiantoa, vastuullisuutta ja pitämään lupauksensa.”*
- *”Aina ei voi turvautua siihen, että muut ratkaisevat riidat.”*
- *”Täs ollaan opittu hyviä taitoja meidän tuleviin avioliittoihin varten.”*

Toimintaa kouluttaa Suomen sovittelufoorumin VERSO-ohjelma, joka on kouluttanut koulumme kaikki aikuiset sekä vertaissovittelijoina toimivat oppilaat. Vertaissovittelutoimintaa toteutetaan sadoissa oppilaitoksissa ympäri Suomen. Lisätietoa VERSO-ohjelmasta, vertaissovittelusta ja tuoreimmista tutkimustuloksista löydät VERSO-ohjelman verkkosivuilta www.sovittelu.com/vertaissovittelu.

Sovitteluterveisin,
Rauhalan koulun henkilökunta